

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 110 (2974) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 május 18

105 ezer tonna újabb ellenséges hajóteret súlyosztettek el a németek amerikai vizeken

Martinique ügyében kiéleződött az ellentét Vichy és Washington között

Fokozott harci előkészületek folynak Északafrikában

Martinique sziget ügyében meglehetősen kiéleződött az ellentét Franciaország és az Északamerikai Egyesült Államok között. — jelenti a Bud. Tud. a svájci sajtó értesülései alapján. Ugy látszik, hogy mindkét fél kitarat álláspontja mellett. A franciák nem hajlandók teljesíteni az amerikai követeléseket, melyek sértik Franciaország felségjogait és ellentétesek a fegyverszüneti engedményekkel. A bázeli „Nazionalzeitung” washingtoni jelentése szerint az Egyesült Államok kormánya világosan kifejezte, hogy nem tűri a vichy-i kormány a beavatkozását Robert tenger-naggyal, Martinique kormányzójával folytatott tárgyalásokba, hanem ragaszkodik ahhoz, hogy a tengerpari Vichy-től jüggeljenül tárgyaljon.

A „Neue Zürcher Zeitung” vichy-i jelentése szerint a most közzétett francia válaszcikk nyilatkovalóvá tette, hogy a két kormány között szakadás támadhat. Az amerikai követeléseket két okból utasítják el. Egyrészt, mert teljesen ellentétesek Franciaországnak a fegyverszünet óta vallott semlegességével, másrészt, mert sértik Franciaország jogait az Antillákban és Guayanában. E jogairól Franciaország nem mond le, bármilyen tétlen is. A másik ok, amely miatt visszautasítják a követeléseket, az, hogy azok ellentétesek a fegyverszünet feltételeivel, amennyiben Franciaország kereskedelmi hajóinak kiszolgáltatására is vonatkoznak. Tekintettel azokra a következményekre, amelyeket a fegyverszüneti egyezmény Franciaország részéről való megsértése volna maga után, a tartályhajók kiszolgáltatása sem lehetséges. Franciaország legfeljebb arra hajlandó, hogy immobilizálja a Fort de Franceban horgonyzó kereskedelmi és hadihajókat. Az Egyesült Államok tehát semmiesetre sem veheti igénybe e hajókat. A francia hadi- és kereskedelmi hajók semmiesetre sem kerülhetnek idegen hatalom kezére, — jelentette ki Laval.

Laval egyébként vasárnap ismét Párizsba érkezett és bizalmas politikai megbeszéléseket folytatott, melyeknek tartalmáról eddig semmi sem szivárgott ki. Este megjelent a Brecker szobrásztanár tiszteletére a német nagykövetség rendezett fogadáson.

Rómából és Kairóból érkező hírek Északafrikában folyó fokozott előkészületekről szólnak. A harcok Libiában a kedvezőtlen idő miatt jelenleg

még mindig csak előrs csatározásokra szorítkoznak. A jelek azonban arra mutatnak, hogy nagyobb hadművelet előkészületei folynak. A Basler Nachrichten szerint Kairóban beismerik, hogy az afrikai német haderő megerősítésére Olaszországból állandóan érkeznek újabb csapatok. Ezzel magyarázhatók a Málta ellen továbbra is folyamatban levő heves légitámadások. A német megerősítéseken kívül olasz egységek is érkeztek, melyeket azután német kötelékekkel erősítettek meg. Kairóban úgy vélekednek, hogy ezeknek a vegyes német-olasz kötelékeknek áttűtőereje igen nagy. Római katonai körökben viszont rámutatnak azokra az erőfeszítésekre, amelyeket az angolok tesznek Északafrikában, il-

letve a Földközi-tengeren. Így, súlyos veszteségük ellenére, amelyeket a hajókaravánokban szenvednek, állandóan igyekeznek fenntartani az összeköttetést Máltával. Egyébként utalnak az angolszász tengeri és légi erősítések érkezésére, valamint a katonai, illetőleg hadianyagszállításokra, melyek esetleges támadó szándéokra mutatnak.

A keresi harcokkal kapcsolatban Berlinben megállapítják, hogy bár Kercs város elfoglalása után a felszínt egyes pontjain még folyik a harc, az általános értékelés szempontjából ez lényegtelen. A keresi előretörés tulajdonképpen előjártéka a várható nagy harcoknak, mert így lehetőségeket nyújt az előző hadműveletekre.

Német tengeralattjárók újabb sikere

Berlinből jelentik: (MTI) Különjelentés a Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távíratú Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Északamerika keleti partján, a Karibi tengeren és Mississippitorkolatában német tengeralattjárók újabb 17 ellenséges kereskedelmi hajót súlyosztettek el, összesen 105.000 tonna térfogattal. Két hajót torpedótalálattal súlyosan megrongáltak.

Hadműveleti övezet (MTI) A Stefani iroda jelentik: A Földközi tenger közép-ső vidékén, május 11-ike és 17-ike között, az angol légierő a Málta körüli folyó harcokban 40 vadászgépet veszített. Szombaton délelőtt olasz bombavetők különösen heves támadást intéztek a máltai La Venezia repülőtere ellen, melyet valóságos bombazáporral árasztottak el. 24 angol vadászgép igyekezett a támadást megállítani, de az olasz vadászközvetítésükkel öt angol vadászt lelőttek, öt másikat súlyosan me-

grongáltak. Szombaton délután egy másik olasz vadászgép Spitfire gépekkel keveredő harcban. A harc 1700 méter magasságban folyt. A harcban négy brit vadászgép lelőttek. Május 17-ére virradó éjszaka olasz harci gépek megtámadták Halfar, Gudia és Micabba repülőtereit. A támadások nagy károkat okoztak. Sok brit gép kigyulladt, sok a földön puszult el a találatok következtében. Az angol légharítás munkája igen heves, de hatástalan volt.

Churchill szellemi tornája a „borzalmak sötét völgye” és a „napfényes csúcs” között

A Transcontinent Press berlini jelentése szerint Churchillt szombati beszédében többek között ezeket mondta:

— Korai volna még azt mondani, hogy elérjük a csúcsot, de már látjuk magunk előtt. Keresztül jutottunk a borzalmak sötét völgyén és közeledik az idő, mikor megjelenik előttünk a világosság fénye.

Churchill kijelentésével kapcsolatban berlini mértékadó körökben megjegyzik, hogy az a Churchill, aki néhány nappal ezelőtt a gázháború rémével még Dante „Poklát” igyekezett hallgatósága előtt a földre vetíteni, most költői ellágyulással igyekszik hallgatóiba bizalmat önteni. Kérdés azonban, hogy Churchill fel tud-e kapaszkodni a borzalmak sötét völgyéből a me-

redék napfényes csúcsokra? A Transcontinent Press londoni jelentése szerint Cripps vasárnap beszédet mondott választókerületében. Beszédében foglalkozott a második arcvonal létesítésének kérdésével. Hangoztatta, hogy az angol kormány éppen annyira meg van győződve a második arcvonal létesítésének szükségességéről, mint az angol polgárok. Míg azonban a polgárok szabadon beszélhetnek erről a kérdésről, a kormánynak vigyázni kell, nehogy kijelentéseivel olyan támpontokat adjon az ellenségnek, amelyeket felhasználhat. A továbbiakban hangoztatta, hogy nem kell nagyon aggódni a jövő miatt, a legnagyobb erőfeszítésekre van szükség.

Rómából jelentik (MTI) A Stefani iroda jelentik: Washingtoni jelentés szerint Litvinov szovjetorosz nagykövet moszkvai utasításra, rendkívül erélyes jegyzéket intézett a washingtoni kormányhoz, amelyben követeli Earl Browdernek, az északamerikai kommunista-párt főtákarának azonnali szabadlábra helyezését. Earl Browder 14 hónapja börtönben ül, mert hamis útlevél használatát és törvényellenes kommunista propagandatevékenysége miatt négy esztendői börtönbüntetésre ítélték. A jegyzék hangja nagyon fenyegető lehetett, mert Roosevelt elrendelte Browder haladéktalan szabadlábrahelyezését. Ez az első eset az Egyesült Államokban arra, hogy az elnök a törvényes ítélet kihirdetése után beavatkozzék a bíróságok ügyeibe. Az elnök intézkedése kínos megdöbbenést keltett a bíróságok körében, mert abban igen veszedelmes precedenst látnak a jövőre nézve.

Bangkokból jelentik: (MTI) A Német Távíratú Iroda jelentik: A hindu nemzet tanács és liga elnöke, Dohnath Dhas, a bangkoki rádió keresztül sürgős felhívást intézett India népéhez. Figyelmeztette az indiaiakat, hogy India csak úgy tarthatja magát távol a háborútól, ha az indiai nép felkel a brit uralom ellen. A kormányzást ki kell ragadni a brit kezéből és India népének kell átadni. A öntés pilanata elérkezett India népe számára.

Ülést tart a fasiszta párt igazgatótanácsa

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani jelentik: A fasiszta párt országos igazgatótanácsa a Duce elnöklésével ülést tart.

Ünnepélyesen felavatták a Mikszáth Kálmán-utcai állami népiskola zászlóját

A gyönyörű lobogót a dévaványaiak ajándékozták a váradi iskolának

Saját tud. A felbecsülhetetlen munka, melyet a tantestület tagjai és különösképpen a tanítói kar a népnevelés terén elvégez, a legnagyobb elismerést érdemli. A viészacsatolt területen eddig teljesen ismeretlen fogalom volt a magyar hazafias szellem nevelése és az érthető okokból félrevezetett magyar ifjúság az új magyar jövő kapujában végre elérhetette azt, hogy a fáradhatatlan és lelkes tanítóság nevelése alá kerülhetett, akik ezen a felelősségteljes poszton örökbecsű s a nemzetnevelés szempontjából pótolhatatlan munkával érdemlik ki, hogy működésüket az utókor és a legnagyobb hálaival emlegesse.

Ennek a munkának egyik hajtszárról szereztünk meggyőződést vasárnap délelőtt, amikor a dévaványai iskolák ajándékszólóját avatták fel a Mikszáth Kálmán-utcai állami iskola udvarán. A gazdag műsort tartalmazó ünnepélyen megható és nemcsak gyermeklelkékben, hanem a felnőttekben is mély nyomot hagyó zászlóavatásán szívesen menő lelkes magyarság vett részt. Az iskola udvara zöld galyakkal, virágokkal volt feldiszitve s a kötépen emelkedő hatalmas zászlórúd körül virágágy díszlett.

Tíz órakor felsorakozott iskolásgyermekek mellett helyet foglaltak a dévaványai tanítványok Pfeiffermann János és Tavasz József római katolikus tanítók vezetésével, majd a helyi iskolák képviselői s a váradi tanügyi vezetők közöttük dr. Martes Dénés tanügyi tanácsos, dr. Kovess Sándor tanügyi titkár, Tarkó Lajos megyei, Vidor József nagyváradi népművelési titkár, vitéz Skultéthy László isk. gondnok.

A műsor első száma a Huszkegy elnevezése volt, utána Weiser Gabi első osztályos tanuló kedves szavakkal üdvözölte a vendégeket. Az első osztály játékos tornabemutatója, amelyet Oranovitsné Szóke Mária tanítónő tanított be igen nagy sikert aratott. A tornabemutató után Szabó Ilona ötödik osztályos tanuló szépen előadott verset tapsolta meg a közönség, majd Hunya József dévaványai r. kat. tanító meleg szavak kíséretében jelentette be a zászló ajándékozását, hazafias beszédben méltatva annak jelentőségét. Ezután Kaja Imre dévaványai népiskolai tanuló átadta a gyönyörű nemzeti zászlót, amelyet négy sarkánál két magyarruhás váradi iskolás leány és két iskolás fiú kezében tartott az ünnepség alatt. A zászlót Csicsmányi Jenő igazgató köszönte meg.

Atveszik a lobogót a tanulók

A lobogót a váradi I. számú iskola nevében Borsos József VII. o. tanuló vette át, majd Szolgyéni Béla r. kat. hitoktató lelkes és Keceks Balázs ref. leköszöntés megsejtenétek és megáldották

FERENC JÓZSEF
KÉSÉRÜVIZ

a zászlót. Lelkes hazafias beszéd elhangzása után, melyet Keceks Balázs áhitatos csendben mondott el, a zászlót nemzetiszalaggal a rudhoz kötötték és mialatt a zászló méltóságteljesen emelkedett a magasba Oláh I. VIII. o. tanuló a „Szózat”-ot szavalta. Mikor a zászlót az árbócon lengette a tavaszi szellő, a napsugaras udvaron szép magyar dalok, majd szavalókórus hangjai tették feledhetlenné az ünnepséget, mely azután a Himnusz eléneklésével befejezést nyert és Szommal Judit az iskolás gyermekek nevében elhucszott a közönségtől.

A zászlóavatás után az iskola vezetősége villásreggelivel vendégelte meg a dévaványaiakat és magyaros barátsággal, szeretettel fejezték ki egymásnak hálájukat az egymásratalálás örömeiben.

Utazási korlátozások a MÁV vonalain

Kedden lépnek életbe a korlátozások

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda illetékes helyről a következőkről értesült:

Az elsőrangú fontosságú szállítmányok baladéktalan lebonyolítása a személyszállító vonatok újabb korlátozását tenné célszerűvé, de a jelenleg is amugyis legszűkebbre szabott menetrend mellett a kormányzat lehetőleg nem kívánja az utazási alkalmakat tovább csökkenteni, átmenetileg azonban elkerülhetetlen az utasforgalom korlátozása, ami a vasúti menetkedvezmények megszorításával látszik a legcélszerűbben megvalósíthatónak. A kedvezmények korlátozása, amelyeknek meghatározásánál az ország termelési, gazdasági és kereskedelmi érdekei, valamint a szociális szempontok szem előtt tartottak.

május 19-én lép életbe és előreláthatólag június 30-ig tart.

A most korlátozás alá kerülő lényegesebb kedvezmények közül az alábbiakat említjük meg:

Balatonj és velencetavi bérletjegyek, mérsékelt áru menettérti jegyek és a visszautazásnál mérséklést biztosító kedvezmények:

Budapesti gyógyfürdő és az ország egyéb gyógy- és üdülőhelyeinek kedvezménye; ipari, bányászati és kereskedelmi munkavállalók és családtagjaik fizetéses szabadságra engedélyezett kedvezménye a fentemlített időben hatályukat veszti; tényleges vasúti alkalmazottak családtagjainak, nyugdíjasoknak és ezek családtagjainak, önköltségi menetkedvezménye,

Apolló Filmszínházban
Modern magyar film csak 16 éven felülieknek
Főszerepben: Lázár Mária, Turay Ida, Somlai A., Lehotay A. és Sárdy.
MAGDOLNA

Belvárosi
Hétfőn utoljára:
Magyar feltámadás
Kedden bemutató: **Párizs vadonában**

BORIS KARLOFF monumentális történelmi filmje
III. RICHARD
a CASINOBAN

valamint a hadirokkantak, tűzharcosok stb. továbbá egyetemi, főiskolai és középiskolai tanulók részére kiadott kedvezmény pedig szombaton, vasárnap és hétfőn nem vehető igénybe. Így valamennyi Budapestre kiinduló és odaérkező gyors- és ebesvonaton, valamint a MÁV által még közhírré teendő személyvonatokon május 23-án 0 órától május hó 28-án 12 óráig nem lesz érvényben a már említett megszorításokon felül mindennemű „szabadjegy” elnevezéssel kiadott jegy ezenfelül pedig kizárólag május hó 23-án és 24-én 12 óráig a Budapestre kiinduló fentemlített csoportba tartozó vonatknál a kereskedelmi utazóknál rendszeresített „mérsékelt áru bérletjegy”. Különösen felhívják még az utazóközönség figyelmét arra, hogy nagyobb személypoggyászt adjon fel.

A vasútforgalom lebonyolításának biztosítására felelős tényezők radikálisan intézkedéseket egyelőre nem ohajtanak tenni, mert biznak abban, hogy a nagyközönség az államvasutak súlyos feladatainak ismeretében saját jófelfogott érdekében tartózkodni fog a nem okvetlenül szükséges és felesleges utazásoktól. Ha a méltányos intézkedéseknek kellő fogantatja nem lesz és a vasut nem fogja tudni hibáján kívülálló okokból az utasforgalom rendjét fenntartani, úgy elkerülhetetlen lesz az utasforgalom erősebb csökkentése, vagy az utazásoknak csak indokolt esetekhez szóló engedélyhez kötése.

műsoros előadást tartott vasárnap délután. Ragyogó napsütésben az iskolás gyermekek virágos sorfala várta a vasútállomáson az intézet növendékeit, akik nagy buzgalommal vállalkoztak a rájuk bízott feladat elvégzésére. A szépen feldiszitett iskolatermet és udvart szorongásig megtöltötte Bihar-szentandrás magyar népe s a nagyváradi növendékek ünnepi beszédekkel, szindarabokkal és magyar táncok bemutatásával oktatták és szórakoztatták közönségüket. Az előadás után a község egyik lelkes tanítója meleg szeretettel mondott köszönetet a kedves ünnepséget az iskolás leányoknak, akik a jól végzett munka tudatával tértek vissza Nagyváradra.

Nagysikerű műsoros estély a MÁV Alműhelyben

A MÁV nagyváradi Alműhely „Turul” Dal- és Zene Egyesülete szombaton este tartotta zsúfolt ház előtt műsoros táncestélyét, amely vidám hangulatával és pompásan összeállított műsorával mosolyt gyújtott az arcokra s ha pár órára is elfelejtette a hétköznapi eszernyi gondját-haját. A felejthetetlen est életre hívta v. Tarján Jenő főmérnököt és Keresztury Lajos főintézőt minden dicsőre megilleti.

Színre került Erdélyi Mihály: Legegyen úgy, mint régen volt című 3 felvonásos operettje. Különösen kitűnt Andorlaky Ilona szerepében Bodnár Béláné szép hangjával és kedves játékával, táncos szerepében Hotorán Ducika és Akurátni Mimike, kiket viharos tapsal jutalmazott a közönség. Sike Zoltán szép baritonjával, Kiss István örmester, Sike Lajos matroz szerepében és Gaál Kálmán humoros játékaikkal mindvégig derűs hangulatban tartották a közönséget. Kiténtek még: Mészáros Jucika, Kenyeres Istvánné, Szabó Károlyné, Szűcs Rózsika, Kenyeres István, Szigethy Zoltán, Héde Imre, Schrádi Mihály, Tamás Ferenc, Kenyeres Béla, Schmausz János, Hotorán Béla és Aaracs József. Szavalt Varga Lilla. A táncokat betanította M. Antalffy Margit táncitanárnő. Zenekart vezényelte Vincze László. Sugó: Akurátni Andrásné. Rendező: Acher Jakab.

Adományok. N. N. 5 pengőt küldött szegényeink részére. Rendelteségi helyre juttatjuk.

„Anyák Napját” ünnepelték az Orsolya-rendi leánygimnázium növendékei Bihar-szentandrás

Nagyvárad. Saját tud. A tanügyi főhatóságok felhívást intéztek a középiskolákhoz, hogy a szörvány-magyar-ság közsézeiben rendezzenek növen-

dékeikkel előadásokat, ünnepélyeket. E felhívásnak figyelemreméltó sikerrel tett eleget a Szent Orsolya Leánygimnázium. Bihar-szentandrás szülőknapi

A kercsi földszoros keleti csücskébe szorították össze a németek a megvert ellenség maradványait

Charkov környékén továbbra is kedvezően alakulnak a harcok a németek számára. — Felmorzsozták a japánok a brit burmai főseréget

Berlin. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága jelenti: Kercs városától északkeletre a megvert ellenség maradványait a félsziget keleti csücskébe, kis területre szorították össze. A menekülő szovjet katonák nagy veszteséget szenvedtek repülőgépmaradványaiktól. Tamanskaján nagy tüzek és heves robbanások keletkeztek. Német vadászok 28 ellenséges gépet elpusztítottak. Charkov körzetében a szovjet támogatásait visszaverték. Az itt lefolyt harcokban az eddig megsemmisített páncélosok száma 240-r emelkedett. A keleti harctér többi szakaszán tüzérségi és felderítő tevékenység folyt. Moszkva környékén és az Ilmen-tó felé szétrombolta az ellenség fontosabb vasúti útjait. A keleti harcokban a 132. utász zászlóalj 2. százada az egyik támadás során 1800 aknát szedett fel. A Lapp-földön és a Murman arcvonalon sikeres vállalkozásokat hajtottunk végre. Malta repülőtereit éjjel-nappal bombáztuk. Könnyű harci gépeink Plymouth kikötőjében elsüllyesztettek egy hadihajót, egy ágyunaszádót és egy teherhajót pedig megrongálták.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A véderő főparancsnoksága közli: Német vadászok vasárnap a délelőtti órákban a csatorna feletti légi harcokban 15 ellenséges gépet lőttek le. Valamennyi német gép visszatért.

Sok arcvonal létesítését követeli egy angol képviselő

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A véderő főparancsnoksága jelentése szerint Charkov környékén a harcok továbbra is kedvezően alakulnak a német csapatok számára. Ugyanakkor a bolsevisták rendkívül nagy veszteséget szenvednek. Leningrád arcvonalán a vá-

ros hadiüzemeit és hadicélpontjait bombázza a német légiere. A Kirov üzemekben heves robbanások és tartós tüzek támadtak.

Róma. (MTI) A Stefani jelenti. Az olasz főhadiszállás 715. közleménye: A cirenaikai arcvonalon tüzérségi tűzzel megfutamítottuk előretolt osztagainkat megközelítő ellenséges páncélkocsikat. Légi harcok során német gépek lelőttek két ellenséges gépet. Olasz és német gépek bombázták Malta repülőtereit. A kísérő olasz vadászok saját veszteség nélkül lelőttek 9 ellenséges gépet. Egy

további gépet a német vadászok pusztítottak el.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint Shinwell munkáspárti képviselő, Brightonban mondott beszédében azt követelte, hogy sok arcvonalat létesítsenek, mert ennek eljött az ideje. Ha a győzelem nem is várható az 1942-ik évben, legalább meg kell kísérelni a német háborús gépezet összezavarását. Ettől a keletázsiai helyzet javulása várható.

Elfoglalták a japánok a Mandalaytól 200 kilométerre lévő Kuthát

Tokióból jelentik: (MTI) A NTL jelenti: A japán főhadiszállás vasárnap délutáni közleménye szerint japán csapatok május 13-án felmorzsozták a burmai határsávon a brit burmai főseréget. A mintegy 20.000 főből álló brit csapatokból 1200 elesett. A japánok 421 ágyút, 300 gépkocsit és egyéb járművet, valamint 113 harci kocsit zsákmányoltak.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A japán csapatok május 15-én elfoglalták a Mandalaytól 200 kilométerre északra lévő Kutha helységet.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni rádió az Exchange Telegraphé jelentésével ellentétben azt jelenti, hogy

Indiából való kivonulásra szólítja fel Gandhi az angolokat

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a Simbun jelenti, a japán légiere saját veszteség nélkül támadást intézett Imphal indiai város ellen és bombazáport zúdított az ellenséges haderőkre.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint Gandhi arra kérte az angolokat hetilapjában, támogassák őt az angol nemzethez szóló felhívásában. Az angolok vonuljanak ki afrikai és ázsiai gyarmataik-

ról, vagy legalább is Indiából. Ha felhívásomat megfogadják — ugymond — biztosítom, hogy az az ar, amelyet Anglia fizet, csekélyebb azokhoz a hadikiadásokhoz viszonyítva, amelyek mind súlyosabban terhelik Nagybritanniát.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint már jelentették, a Salamon szigetektől keletre mintegy 500 tengeri mérföldnyire két amerikai repülőgépanyahajó tűnt fel: a „Hornet” és az „Enterprise”. Japán tengerészeti szakértők ebben a tényben annak közvetett megerősítését látják, hogy a Saratoga és a Yorktown valóban elsüllyedtek a koralltengeri ütközetben. E körök szerint sem-

Alexander tábornok nyilatkozatában kijelentette, hogy a burmai angol csapatok „ragyogóan kivágták magukat”, most azonban nagy nehézségek állottak elő az utánpótlás és a tartalékok biztosításában, minthogy sok minden javításra szorul. Alexander — mint mondotta — mindent megtett, hogy megakadályozza a japánoknak azt a szándékát, hogy a Nonsum szelek beállta előtt betörjenek Indiába.

Ujabb portugál csapatok indultak útnak a zöldfoki szigetek megerősítésére

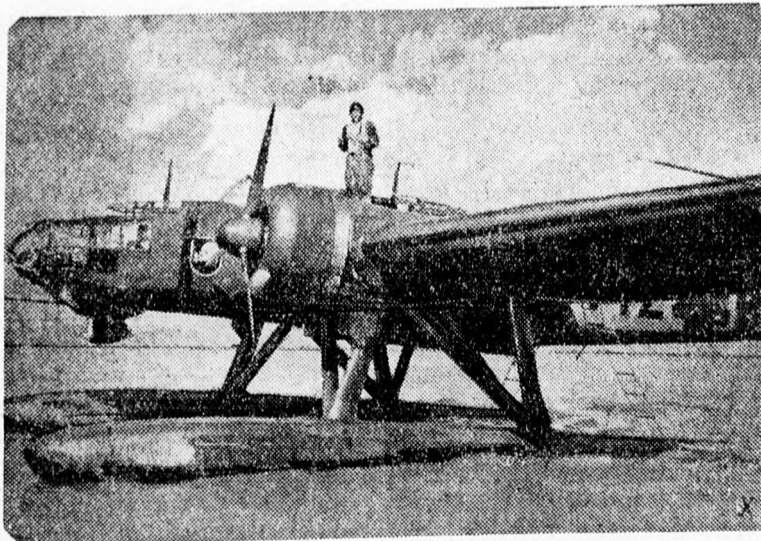
Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat sanfranciskói jelentése szerint az Egyesült Államok nyugati partjait övezetéből mintegy 85.000 japán távollítottak el.

Madridből jelentik: (MTI) A NTL jelenti: Az észak-amerikai tengerészeti hivatal több közleményéből kiderül, hogy az Egyesült Államok már a döntő csata előtt több nappal számított a Fülöp-szigetek elvesztésére. Ép ezért utasították a szigetcsoporthoz a főbiztos az ott lévő aranyat az Egyesült Államokba való szállítására. A főbiztos egy tenger-aláíró mentette az óriási kincset. A tengerügyi hivatal a sikeres szökésért kitüntette a tengeraltjáró legényességét.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol tengerügyi hivatal szombaton este közölte, hogy a „Wollycock” nevű korvetthajót elsüllyesztették.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Colonial nevű portugál hajóval újabb csapatokat indítottak vasárnap Lisszabonból a Zöldfoki szigetek helyőrségének megerősítésére.

mi szükség nem volna arra, hogy két ilyen értékes hajót küldjenek erre a tengerrészre, ha a két másik hajó el nem süllyedt volna. Masrészint lehetséges az is, hogy a megmaradt két hajó küldésével abba a tévedésbe akarják ejteni a világot, mintha a Saratoga és a Yorktown harcokképesek volnának. Az ilyen cselekedés azonban senkit sem téveszt meg, mert az a tény, hogy az amerikai hajók inkább megfutamodtak, semhogy felvegyék a harcot, azt bizonyítanak, milyen nagy a japán légierek tekintélye az Egyesült Államok hajóhada előtt.

Anglia fölé indul a vizibombázó

Kéthónapi fogházra ítélték Halász Sándort az Imrédy Béla által indított sajtóperben

Budapestről jelentik: (MOT) A budapesti királyi törvényszék ma délben hirdetett ítéletet abban a sajtóperben, amelyet vitéz Imrédy Béla volt miniszterelnök indított a 8 Órai Ujság ellen, egy személyével foglalkozó cikk miatt. A törvényszék Halász Sándort,

a 8 Órai Ujság munkatársát a cikk tartalma miatt kéthónapi fogházra ítélt. Ítélethirdetés után a törvényszék áttér az ítélet indoklására.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-at.

Irtsuk ki az idegen szellemet sportpályáink nézőteréről is

Győzött a Nac, a jóképességű diógyőri Mavag ellen. Szép, tiszta eszközökkel: a sportbeli tudás megnyugtató fölényével fektette ellenfelét kétvállra úgy, hogy a 90 perc alatt egy pillanatra sem jutott eszünkbe, hogy a mérkőzésnek más kimenetele is lehetne.

Ideális futball-ido, négy remekül kiagyalt gól, gyilkos Bodola bombák sorozata, szédítő Tóth Matyi és Kovács II. lefutások, áttörhetetlen haltsor, térlelő beküzdések, lovagias, kemény ellenfél, jó bíró, — de mi is kellene még 5000 főnyi közönség szórakoztatására, hogy ennek a győzelmes két félidőnek minden percéből a sport igazi szépségét kiértékelhesse, hogy valamit vissza is sugározzon nagy tömegével a zöld gyepre ebből a sok gyönyörűségből, amit onnan kapott.

A sportszerűség és a mindenütt kötelező magyar lovagiaság ezt így is parancsolná, azonban a legnagyobb sajnálattal kell megállapítani, hogy a vasárnap délutáni futball-közönségnek egy része valóságos lábbal tiporta azokat az iratlan törvényeket, mely a sportmérkőzések tárgyilagos megítélésénél minden józanul gondolkozó magyarnak a szeme előtt kell lebegni.

Nyomatékosan szövé kell tennünk a közönség egyrésznének ezt a izléstelen viselkedését, már csak azért is, mert nem a magyar tömegek hangja ez, hanem egy, még közöttünk élő, idegen szellemiségnek a durva és számító megnyilatkozása, amikor a magyarrá lett futball játékokat, a magyarrá lett játékvezetői testület és a magyarrá lett egész futballsportot vezetőitől, mindenestől vissza kívánja rántani abba a sötét erkölcsi mélységbe, ahonnan a magyar újjászületés még nem is olyan régen ragadta ki ifjuságunkat.

Az ellen a hang ellen kell tiltakoznunk, mely a Nac mellett való szurkolás leple alatt a vasárnapi meccsen is végig sértegetett egy tökéletes partatlansággal bírskodó játékvezetőt, felhárított vádakkal, izléstelen szavakkal igyekezett bemooskolni egy magyar embert és jólismert terrorisztikus fellépésével igyekezett befolyásolni: destruálni egy öt-éves tömeget, csak hogy céljainak megfelelően lejárásson egy testületet, amely végre-valahára minden gázt kigyomlálva portájáról — tiszta magyarrá lett.

Fel kell szólalnunk és ki kell írtanunk a magyar sportpályákról ezt a nemzetközi ocsmány hangot, mielőtt ez átragadna a magyar tömegekre is és mielőtt az ilyen viselkedés el nem riasztja a meccslátogatótól azt a magyar közönséget, amely az utóbbi időben már oly szépen felsorakozik kedvenc csapata mellett.

A torkukra kell fagyasztani a szót azoknak a sport-lázítóknak, akik a magyar játékvezetők becsületén keresztl gázolva akarják elhomályosítani a megისტult magyar labdarúgás erkölcsi fellendülését.

Ki kell tessékelní a nézőtérről azt a néhány uszítót, mert azoknak sosem volt szívügyük a Nac győzelme, ellenben

nagy kielégüléssel távoztak egy-egy meccs színhelyéről, ha a körülöttük ülőket fellázíthatták a mindenkori bíró ellen és átkokat szórathattak valamely rosszabb formában lévő játékosra — érdemtelenül.

Sürgősen intézkedni kell ezen a téren az illetékeseknek, mert a vasárnapi nagyszerű sportot nyújtó mérkőzésen már szomorú kiszélesedését láttuk annak a szellemnek, amikor a bíró szidása még a Nac győzelménél is fontosabb.

„1942-ben sem ígérekkel, sem világmegváltó pontokkal nem üthetik ki a fegyvert a magyar katona kezéből!”

Antal István miniszter beszéde Moson-Magyaróváron

Magyaróváról jelentik (MTI.): Moson-Magyaróváron vasárnap délután a MÉP vármegyei és helyi szervezeteinek nagyválasztmánya értekezletet tartott, amelyen felszólalt Antal István dr. miniszter is.

— A magyar nemzet. — mondotta, — csak a tengelyhatalmak győzelmétől várhatja nemzeti létének, biztonságának, függetlenségének és jogos nemzeti igényeinek teljesülését. Amikor tehát a keleti fronton teljesítjük ezt a kötelességünket, amelyet öcünk mindig hűségesen teljesítettek, voltaképp saját létünkért, nemzeti függetlenségünkért és szabad jövőnkért harcolunk. A győzelmes háború és egy új igazságosságon alapuló Európa céljában egyek vagyunk. A magyar nemzet és a kormány nagyon jól ismeri 1918-ból azokat a szíriánhangokat, amelyek akkor azzal bontották meg a nemzet ellenálló erejét, hogy hazug híreket terjesztettek. Ennek a frázisnak azonban ma már nem dől be sen-

Ezt két zöldkarszalagos rendező is „személyesen” bebizonyította, amikor viselkedésük miatt a játékvezetőnek kellett őket rendreutasítani, de a közönség egyrésze is bizonyosságot tett feltevésünk mellett, amikor szép győzelmet vívott fiaink búcsúszóval még arra sem méltatta, hogy megtapsolja, csak rohant a kijárat felé, hogy jó helyet biztosítson kávéházi törzsasztalánál s méltóan fejezze be napi „tevékenységét.”

A magyarrá lett sport magyar közönséget is követel, — tárgyilagos, lovagias magyar közönséget. Ezzel tartozunk újjászületendő nemzetünknek, de tartozunk annak a küzdelemben agyonizzadt és városunknak már annyi dicsőséget szerzett tízenegy fiúnak is annyival, hogy legalább a közönsétsüket tisztességesen fogadjuk becsülettel végzett munkájuk után. Kiskun.

ki. 1942-ben sem ígérekkel, sem frázissal, sem elméletekkel, sem világmegváltó pontokkal nem lehet kiütni a fegyvert a magyar katona kezéből.

Antal István dr. ezután belpolitikai kérdésekkel foglalkozott. Az értekezlet táviratham üdvözölte Kállay Miklós miniszterelnököt és vitéz Lukács Béla tárcanélküli minisztert.

Magyaróváról jelentik: (MTI) Magyaróvár vasárnap Széchenyi emlékműnapot rendezett, amelynek keretében leleplezték azt az emlékművet, amelyet Magyaróvár városa helyezett el a város háza falán, ahol Széchenyi átvette követi megbízatását. A közönség sorában ott volt Albrecht királyi herceg is. Az ünnepség végén a jelenlévők kívánságára Antal István dr. nemzetvédelmi miniszter Széchenyiről, mint államférfiről és mint nemzetnevelőről mondott beszédet.

Lisszabonba érkeztek az amerikai magyar német és olasz diplomaták

Reinebeck német követ nyilatkozata Rooseveltnek a latin-amerikai államokra gyakorolt befolyásáról

Lisszabonból jelentik: (MTI) Szombaton a hajnali órákban befutott Lisszabon kikötőjébe azt a hajó, amely az amerikai magyar, német és olasz diplomatákat hozta haza. Az Amerikából érkezett diplomatákat és kíséretüket Vodianer András rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter üdvözölte. A hazatértek nevében a washingtoni magyar követ és a katonai attasé mondott köszönetet. A magyar csoport továbbutazásának időpontját még nem határozták meg. Előreláthatólag május

23 és 27. közt indulnak Budapestre. A portugál hatóságok a hajó érkezéskor széleskörű rendészeti intézkedéseket fogantatosítottak.

Lisszabonból jelentik: (NTI) Reinebeck volt középamerikai német követ, aki a Drottningholm nevű svéd cserhajóval Lisszabonba érkezett, a spanyol hírszolgálati iroda kérdésére, hogy mik voltak az okai bizonyos iberó-amerikai államok Németország elleni állásfoglalásának, kijelentette, hogy ezek az állásfoglalások nem a Németország és a kérdéses államok természetéből folynak. A viszony megromlása ilyen okokra nem vezethető vissza, minthogy Németország és az illető országok között ellentétnek nincsenek és a közöttük fennálló kapcsolatok mindig barátság-

gosak, gazdasági szempontból pedig kitünőek voltak. — Állásfoglalásuk egyedül abban az erős nyomásban rejlik, amelyet Roosevelt imperialista politikája gyakorolt rájuk megvesztegetéssel és zsarolással párosítva. Roosevelt a yankee imperializmus teljes gyámkodásának akarja alávetni Ibero-Amerikát, ezenfelül örökölni is akar a brit birtokokból. Szilárd meggyőződés, hogy ez a háború csak veszét jelentheti az iberó-amerikai államoknak. Az Egyesült Államok még ma is megnövekedett szükséglete mellett sem tudja felvenni az iberó államok gazdasági fellegét, normális körülmények között természetesen még ilyen méretekben sem. Ilyen körülmények között természetes, hogy ezek az államok szemleges politika esetén sokkal előnyösebb helyzetbe jutottak volna. (MTI.)

A ponyvairodalom betiltását kéri az Erdélyi Közművelődési Egyesület

A Magyar Tudósító Jelenti: Az erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület: felterjesztést intézett Homan Balint kultuszminiszterhez, a ponyvairodalom megrendszabályozása ügyében. Ebben rámutat arra, hogy a ponyvairodalom, rablóromantika kultusza, milyen romboló hatással van az erkölcsi életre. Eppen ennek megakadályozására szükséges, hogy rendeltel betiltás a ponyvairodalom előállítását és terjesztését. Hogy a nyomdaipar munkásait az így elmaradó rendelések miatt ne kelljen mégsem elhocsátani, arra kérte a kultuszminisztert az egyesület, hogy csupán az ugynevezett nemesített ponyva előállítására adjon engedélyt. Az egyesület a nemzetiségek számára is nemesített ponyvairodalom engedélyezését kéri. Felterjesztést intéztek Varga József kereskedelmi miniszterhez is, amelyben kormányzati intézkedést kérnek az idegen és idegen hangzású cégek nevének megváltoztatására. A felterjesztéssel egyidejűleg az egyesület a saját hatáskörében is megkezdte magyarosító mozgalmát. A kolozsvári mozikhöz megkeresést intézett, hogy idegen hangzású nevéket magyaros elnevezéssel cseréljék fel. A kolozsvári Uránia mozgó már be is jelentette, hogy az Árpád mozi nevet veszi fel, de a többi idegen nevé mozi is megváltoztatja nevét.

12.000 drb. cigarettát küldött a honvédeinknek a Hivatásszervezetbe tömörült Benczik-cipőüzem munkásai

(Nagyvárad.) A nagyváradi hivatásszervezetbe tömörült Benczik-cipőüzem munkásai és munkásnői ismét tanubizonyosságot tettek igaz magyarságukról és hazaszeretetükről. A fronton küzdő és vérüket ontó hős honvédeink javára cigarettá gyűjtést rendeztek, amely 12.000 darab cigarettát eredményezett, melyet a Vöröskereszt útján a mai nap folyamán a rendeltetési helyekre el is juttattak. Ezen nemes cselekedeten kívül minden héten gyűjtenek a hadbavonult munkástársaik családtagjaik részére igen szép eredménnyel. Páldandó munkástartvénység ez, egy szebb és nemesebb jövő érdekében.

MEGNYILT!

„Mátyás“-kert

Katolikus Körben, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

Izletes ételek és italok, cigányzene. Telefon: 18-50.

Feledhetetlen ünnepe volt Szatmárnak dr Scheffler János felszentelése

Szardán veszi át az új püspök a nagyváradai egyházmegye kormányzatát

(Szatmárról jelenti kiküldött tudósítónk.) Legutóbbi számunkban beszámoltunk arról, hogy a Dr. Scheffler János szatmári püspök felszentelésére érkező Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás nagy ünnepélyességgel fogadták. Megható volt a szentelendő szülőfalujának lelkes felvonulása. Kálmánd községből lovásbandérium jött Szatmárra és az a bandérium vezette a bíboros hercegprímás bevonuló menetét. A város fellobogóva fogadta a magas vendéget. A bevonulás útvonalán végig iskolások állottak sorfalat.

A hercegprímás a püspöki palotába szállott. Itt fogadta délután a különböző egységek és közületek tisztelgő látogatását. A székesegyházban közben minden előkészületet megtettek a márnapi ünnepélyes szertartásokra.

Bevonulás a Székesegyházba

Vasárnap délelőtt a papság félkilenc órakor gyülekezett a püspöki palotában. hogy körmenetileg kísérelje a székesegyházba a bíboros hercegprímás, a két segédkező püspököt, Glattfelder Gyulát és Madarász Istvánt és a szentelendőt. A menetet az ünneplő tömegek és az iskolások sorfala között röviddel fél 9 óra után indult el a székesegyházba. A székesegyház előtt a szentelendő szülőfalujának fúvószenekara a pápai himnuszt játszotta, míg a menet bevonult. A bevonulás után azonnal kezdetét vette a felszentelés gyönyörű szertartása. A szentelés szertartása alatt a szentélyben foglalt helyet Hóman Bálint kultuszminiszter, aki a kormány képviseletében jelent meg. Pataky Tibor államtitkár, Balla Pál miniszteri tanácsos, Terböcz Miklós miniszteri osztályvezető, a kolozsvári egyetem képviselője, továbbá a főpapság.

ott volt még a szentélyben a szentelendő püspök 83 éves édesapja és testvérei,

az egyházmegye területének megyei főispánjai. Nagyváradról dr. Cziffra Kálmán és dr. Hlatky Endre főispánok, dr. Gyapay László polgármester, képviseltette magát a jezsuita és ferences rend is.

A székeskáptalan és a papság hódolata

A szentelés szertartása kezdetén a liturgikus formák között szerepel a pápai kinevező bulla felolvasása is. Ezt latin és magyar nyelven Pakots Károly püspöki helynök olvasta fel a szószékről. A szentelés szertartása mise keretében történik. Megtörténik után a bíboros hercegprímás a püspöki süveggel felkísérelt főpásztort a székesegyház püspöki trónusához vezette, ezzel jelképesen is beiktatta a püspöki méltóságba.

A trónfoglalás után Szabó István nagyprépost a székeskáptalan és az egyházmegyei papság nevében üdvözölte az új főpásztort. Üdvözlő beszédében megemlékezett a szatmári egyházmegye két évtizedes keserű megpróbáltatásairól.

— Volt idő, — mondotta, — amikor az egyházmegye fennmaradását és létét védjük. Ilyenkor egy belső szótartott, amely azt mondotta, hogy a Gondviselésnek a jóságát éreztük leg-

utóbb, amikor az elszakított területek egy része sorlan visszatért. A Gondviselés jósága most az is, hogy a kiegészült egyházmegyének új, bölcs főpásztort adott, olyan főpásztort, aki a mi eo-

rainkból, közülünk való.

Kifejezte ezután a fiúi hódolatot és az engedelmes készséget és együttműködést úgy a székeskáptalan, mint az egyházmegyei papság nevében.

Dr Scheffler János püspök válaszol az üdvözlésre

Szabó István nagyprépost megható köszöntője után az új püspök trónusáról válaszolt. Beszédében emlékeztetett a szentelés ünnepélyes szertartására, amelyek arra figyelmeztetnek, hogy az apostoli tonosságban ma is Krisztus él közöttünk.

— A szertartás végén — mondotta, — megtörténik a trónusra való vezetés. Ez az ünnepélyes aktus, ami a világ szemében felmagasztalásnak látszik, engem mélyen megrázdít és megszügyenyít. Itt látom ugyanis paptestvéreimet, közöttük nagyon sok idősebbet, olyanokat, akik buzgóságukról közismertek, de itt látom kortársaimat is, és most nekem viselni kell ezt a méltóságot és hivatalt mindnyájuk felett. Nem tudnám elviselni azonban ezt a felmagasztalást, ha nem tudnám: hogy a főpápnak szóló tisztelet tulajdonképpen az Örök Főpápnak, Krisztusnak szól.

Megemlékezett ezután arról, hogy kinevezés előtt súlyos betegségen esett át és ez alatt az idő alatt volt ideje és alkalmja alaposan átgondolni a vállalt hi-

vatal és méltóság teljes súlyát és nehézségeit. Nem is vállalta volna, ha nem tudná, hogy Isten kegyelme mindenható és a reáépítők nem szégyenülnek meg. Kifejezte ezután bizalmát az egyházmegye papságában, hűségében, továbbá abbéli reményességét, hogy a főpásztor, a hívek és a papság együttműködéséből kialakul az egyházmegye szebb, boldogabb jövődjéje.

A válasz után a székeskáptalan tagjai és az egyházmegye papsága hódolatot járult az új főpásztor elé, aki könnyes meghatottsággal fogadta azt és mindenként magához ölelt. Azután megkezdődött a Te Deum. A Te Deumot és a szentelés szertartásainak énekeit gyermekkorus énekelte Vizler Egged nagy vezényletével.

A szertartás befejeztével a bíboros hercegprímás, a két segédkező püspök, az új püspök a papság kíséretében áldást osztva körmenetben tért vissza a püspöki palotába, ahol fogadta a köszöntőket és üdvözléseket.

„A Magyarorságból mi levizsgáztunk husz év alatt”

Délben egy órakor az új püspök díszebédet adott a hercegprímás és a kultuszminiszter tiszteletére a Pannónia-étterem nagytermében. A bensőséges hangulatu alkalommal három pohárköszöntő hangzott el, amelyek közül az első az új püspök mondotta el.

Beszédében emékeztetett arra, hogy a mostani püspökszentelés volt a harmadik Szatmáron és a három közül a mostani jelenti a legnagyobb ünnepet.

— Nem szerénytelenség ezt állítani — mondotta, — mert az előző szentelések alkalmával az elárvult egyházmegye kapott új főpásztort, most pedig az új főpásztor kapja vissza a kiegészült, feltámadott egyházmegyét.

Megható epizódot elevenített fel a kinevezés első napjaiból, amikor szinte csodálatosan ugyanazt a jelmondatot ajánlotta neki valaki, amit ő már előre elgondolt: Ut omnes unum sint. Ez a jelmondat juttatja most is eszébe azt az öt egyházmegyei plébániát, amely még a határokon kívül esik.

Meghatódott szavakkal fejezte ki azután háláját az örömnünpéért elsősorban Szent István király égi pártfogásának. Különösen meleg szavakkal emlékezett meg XII. Pius pápáról, aki olyan közel áll hozzánk, magyarokhoz. A terem felállva hallgatta végig a püspök hódoló szavait, aki ez alkalommal is ünnepélyesen kifejezte a Szentszék iránti hűségét és engedelmisségét. Mélyes hódolattal emlékezett meg a Kormányzó urról, akinek sziklaszilárd határozottsága, bölcs kormányzása tette lehetővé azt,

hogy a szatmári egyházmegye most teljes egészében ünneplhet. A magyar hűségéről szólva, a következőket mondotta:

— Igaz, hogy nem magyaros nevet viselünk, azonban senki sem vehet semmit a szemünkre hazaszeretet tekintetében. Ugy gondolom, hogy husz év alatt mi letettük a vizsgát hazaszeretetről. A mai szentmisébe belefoglaltam a Főméltóságú Ur nevét is és kértem az Istent, hogy addig tartsa meg nekünk, amíg igazságunk véglegesen nem győz és el nem nyerjük az új Európában a bennünket megillető helyet.

A jelenlevők sokáig lelkesen ünnepeleltek a püspök e szavait.

Köszönetet mondott ezután a hercegprímásnak, aki szívesen vállalta a szentelést és eljött Szatmárra, ahol a magyar történelem folyamán még nem járt magyar hercegprímás. Megemlítette, hogy 32 évvel ezelőtt ismerte meg a bíboros hercegprímást Rómában és azóta is sokszor tapasztalta jóságát. Üdvözölte azután a két segédkező püspököt, Glattfelder Gyula esanádi püspököt, aki az egyetemen első prefektusa volt. Madarász Istvánt, aki a cseh megállás alatti részeket egyideig kormányozta, majd meleg szavakkal köszöntötte a kormány képviseletében megjelent Hóman Bálint kultuszminisztert. Kérte, hogy támogatását és szeretetét, amit személyesen már annyiszor érzett, terjessze ki az egyházmegyére, amely nagyon rászorul erre a támogatásra.

Sorban köszöntötte azután a honvédség megjelent képviselőit, a hatóságok-

Zakar András
Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták
Ara ífzve 4, kötve 5 Pengő.
Királyi Magyar Egyetemi Nyomda
kiadása.
Kapható könyvosztályunknál.

kat, a papságot, az idősebbeket, a kortársakat, a tanítványokat. Különös melegséggel emlékezett meg a nagyváradiakról, akik tíz éven át testvéri szeretettel és gondoskodással vették körül. Üdvözölte az egyetemen megjelent képviselőit, különösen a kolozsvári egyetem jogi karának tanárait, akikkel együtt testvéri szeretetben működött a kolozsvári egyetemen.

Az új püspök ezután így zárta be beszédét:

— Az új püspöktől sokat várnak. Ebben a várakozásban azonban benne van a szeretet és a támogató készség. Ennek tudatában bátran neki merek indulni nehéz feladatom elvégzésének. Adja Isten, hogy közös munkánkat siker koronázza.

A hercegprímás és a kultuszminiszter pohárköszöntője

Dr. Scheffler János püspök pohárköszöntőjére Serédi Jusztinián hercegprímás válaszolt. Válaszában figyelmeztetett arra a nagy, természetfölötti méltóságra, amelyet a felszentelt püspöki szentelésében kapott. Rámutatott nagy hivatására: az igazság és a természetfölötti élet szolgálatára.

— Nagy hivatás ez, — mondotta — különösen a mai napokban, amikor annyian megfélemedtek a természetfölötti életről és az igazságról.

Örömet fejezte ki azért, hogy ezen az ünnepen alkalma volt eljönni Szatmárra és módjában volt tevékenyen is közreműködni a szentelés fonsézes cselekményében.

Ezután Hóman Bálint kultuszminiszter emelkedett szószárra.

— Igaz, — mondotta — hogy ez a mai ünnep nagyobb, mint a korábbi szentelések, mert mintegy jelképezi a magyar sors jobbrafordulását. A magyar nép mindig hitt és bízott sorsa jobbrafordulásában. Ez a hit és bizalom tartotta fenn a megszállás kemény éveiben és ez hozza el a még szebb és jobb jövődjét.

Beszélt azután a hit és bizalom, a tudás és erkölcs, a munka és áldozat, az egység és fegyelem szerepéről a magyar életben. Hangoztatta, hogy mindennek háttérbe kell szorulnia ma a nagy nemzeti egység gondolata előtt.

Hóman Bálint miniszter ezután így fejezte be beszédét:

— Az igazat megvallva, ma nagyon örültem a kinevezésnek, mert dr. Scheffler János számára már készen állott az ország első egyetemének egyházi katedrája. De ha nem is üdvözölhetem ott, a szeretet, a tisztelet és barátság érzelmeivel üdvözölöm itt és kívánom, hogy célkitűzéseit minél teljesebb mértékben elérhesse.

A díszebéd 3 órakor ért véget. A hercegprímás a 4 órás menetrendszerű gyorsvonattal utazott vissza Budapestre. Hóman Bálint kultuszminiszter pedig kevéssel azután a Lél motorossal. Az állomáson nagy tömeg gyűlt össze és lelkesen ünnepelte a hercegprímást, akit az új püspök is kikísért az állomásra.

Hirdessen a Magyar Lapokban

A keresztény testvériség szellemében folyt le az Országos Bethlen Gábor Szövetség irodalmi estje

Tasnádi Nagy András Szent László és Bethlen Gábor közös jellemvonásairól, dr Enyedy Andor püspök a magyar lélek értékeiről beszélt

Nagyvárad. Saját ud. Alig egy héttel a Szent László ünnepségek befejezése után, ismét ünnepre, testvéri találkozóra, egymásratalálásra sereglett össze Nagyvárad társadalmi szombat este a Református Kulturház dísztermében. Az Országos Bethlen Gábor Szövetség tartotta meg ezuttal irodalmi estjét, melyre Nagyváradra érkezett dr Enyedy Andor, a tiszáninneni református egyházkerület püspöke feleségével. Tasnádi Nagy András országgyűlési képviselő, az Országos Bethlen Gábor Szövetség elnöke Jakabffy Domokos, a Szövetség ügyvezető igazgatója, dr Pethő István, Benkő Béla, országos titkár, dr Borbély László szerkesztő, ifj. Szász Károly feleségével, Dullien Klára hegedűművész, Koréh Endre, az Operaház tagja s a betegsége miatt távolmaradt dr Rieger Tibor helyett vitéz Pongrácz István zongoraművész Rajtuk kívül ott láttuk az ünneplő közönség sorában a város, a megye, a helyőrség vezetőit, s a katolikus egyház képviselőit is, dr Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök és dr Hanzély Lajos püspök titkár személyében.

Az irodalmi estet a „Híszkegy” s Händl: „Ünnepi szoltárja” vezette be a Református és Luther-kör egyesített kórusának előadásában, Béczy Ernő vezénylete és Filippiné Éles Jolán harmóniumkísérete mellett, majd Tasnádi Nagy András mondotta el feszült érdeklődés mellett ünnepi beszédét. Mindenekelőtt emlékeztetett arra, hogy az elmúlt héten Szent László emlékének hódolt e város lakossága s az ő nevét visszhangozták Várad falai. Szent Lászlót magasztalta a kegyeletes megemlékezés, azt a magyar királyt, aki kemény kézzel teremtett rendet helviszályoktól sújtott, szomszédai által fenyegetett országában, s olyan tekintélyt szerzett nemcsak befelé, hanem kifelé is, hogy Európá keresztény hadai neki ajánlották fel a fővezérséget.

„Bensőséges tisztelettel hajtunk zászlót mi is Szent László előtt”

— Mi, — folytatta — az Országos Bethlen Gábor Szövetség, az ország protestánsainak legnagyobb társadalmi egyesülése is bensőséges tisztelettel hajtunk zászlót a nagy magyar királynak, az egyetemes kereszténység hősi emléke előtt, mert minden igaz magyar értéket magunknak is vallunk ép úgy, mint ahogy minden protestáns értéket az egyetemes magyarság értékének tekintünk. A szónok ezután párhuzamot vont Szent László és Bethlen Gábor között, akinél zászlója alatt erre az esztendőre összesereglettek. Bethlen Gábor is nagy uralkodó, dicsőséges hadvezér volt, aki előtt szintén az a magasztos cél lebegett, hogy országa függetlenségét megvédelmezze, nemzeti létünket az ellene törő ellenséges indulatok viharában a jövőre is biztosítsa. S várad vonatkozásban is

párhuzamot lehet vonni a két nagy magyar között, mert mindkettőjüket erős szálak fűzték ehhez a városhoz és mindkettőjük építő kezének nyomai ott vannak ennek falain. Míg Szt. László a bihari püspökséget helyezte ide s itt káptalant alapított, egyházat épített, Bethlen Gábor várfalakot emelt, mert Nagyváradban a szabad Erdély kulcsát és biztosítékát ismerte fel.

— S míg Szent Lászlót — folytatta a szónok, — kései utóda, Nagy Lajos népének képzelete csodateremtő hősként újból csataménjére ülteti, mikor a keleti határokat veszély fenyegeti, a mi hálnk, tiszteletünk s bizodalunk Bethlen Gábor uralkodó erényei iránt

A magyar élet erőforrása — a magyar lélek. — Dr Enyedy Andor püspök ünnepi beszéde

Tasnádi Nagy András lelkes tapsal fogadott ünnepi megnyitója után vitéz Pongrácz Vilmos nemes művészetében gyönyörködhetett a közönség, majd Enyedy Andor dr püspök mondotta el ünnepi beszédét. Ennek során a magyar élet erőforrásairól beszélt, s megállapította, hogy — mint az elmúlt ünnepi hét is bizonyította — a magyar életnek a magyar lelkiségben van az erőforrása, tartaléka, aranyfedezete. Ezek a lelki értékek: a vallásosság, hősiesség, tisztaság és az eszmények iránti lelkesedés.

— A magyar lélek legfőbb s szinte leghamarabb szembeütő értéke — mondotta — a nemzedékről nemzedékre öröklődő vallásossága. A kommunizmus vallásellenes irányzata a magyar lélek vallásosságának köszikláján torpant meg. Itt, a Királyhágómelléken és Erdélyben is bizonyára azért tartotta meg a magyarságot a templom és az iskola, mert a magyarság a nagy megpróbáltatás idején megtartotta a templom és iskola iránti szeretetét.

A szónok ezután a magyar lélek másik nagy értékéről, a hősiességről

Csodák albumát lehetne összeállítani a magyar lélek hősiességéről

A szónok ezután a magyar lélek további értékeiről: tisztaságáról, kemény és szenvedélyes igazságkereséséről, nyílt szokimondásáról, szótartásáról, a megkötött szövetséghez és a benne bizó szövetségéhez való hűségről s az eszményekért való lelkesedéséről beszélt.

— A magyar ember — mondotta — nemzeti nagyjainkban is eszményeket szeret: Árpád apánkban a honszerző erőt és bölcseséget; Szent Istvánban keletről jött fajtánk őstönös odaesatlakozását Európához, a nyugathoz, a kereszténységhez; Szent Lászlóban a keresztény magyar lovagot, Isten és Krisztus jó vitézét; IV.

ma is őt idézi, ha nemzeti függetlenségünkre borul az aggodalom árnyéka.

— ...Töle tanulhatjuk meg legjobban: nem a szeszélyes véletlen vezeti és irányítja emberek és nemzetek sorsát, hanem a Mindenható bölcsesége... Ő int még végrendeletében is minden magyarokat, hogy „a religio dolgában pedig harc ne legyen közöttünk”, hogy a magunk hitét buzgón valljuk, a másét pedig megbecsüljük. Ezekben a nyomokon jár az Országos Bethlen Gábor Szövetség is, mely a protestáns hitélet elmélyítése mellett a keresztény felekezetek közötti békességet kívánja, hirdeti és szolgálja.

vitézségről beszélt.

— A nagy világháború megmutatta, — mondotta, — hogy a magyar katoná nemcsak a csatásokon vitéz, hanem vitéz a lövészárokokban is. A magyar vitézség azonban a katonai helytállás, harci teljesítmények mellett megmutatkozik a nélkülözések vállalásában és hordozásában is. Csodák albumát lehetne összeállítani magyar édesapáknak a kenyérért, megélhetésért, a családért vívott küzdelmeiről, magyar anyáknak a kis jövedelemből mindent előteremteni tudó művészetéről, vidékről városra bújó magyar diákoknak a tudásért, oklevélért folytatott hősi küzdelmeiről...

— Magyar hősiesség van a hamis látszatok hordozásának nemzetünk egyes nagyjainál látható képességében is. Abban pl., ahogyan Görgey Arthur egy egész életen át viselte a hazaárulás vádját, csak hogy ne kelljen kiábrándítania nemzetét a maga erejébe, győzhetetlenségébe vetett hitéből... Vitézség, hősiesség van abban is, ahogyan ez a nemzet hinni tud a feltámadásban.

Bélaban a romokból építeni tudó erőt; Rákócziiban a szabadság vértanúját; Széchenyiben a legnagyobb magyart; Horthy Miklós kormányzóinkban nemzeti magunkhozterésünk megszemélyesítőjét, a nemzetmentőt és országgyarapítót.

Azért hiszünk a magyar életben, mert hiszünk a magyar lélekben

Feszült figyelemmel hallgatott, de fel-feltörő tetszésnyilvánításokkal gyakran félbeszakított beszédét így fejezte be a szónok:

— A magyar lelket és a benne rej-

tőző, belőle kifakadó, kitermelődő értékeket magunkban és egymásban feltékenyen ápolunk, őrizünk, védünk és gyarapítanunk kell. Minden csonkaságából helyreáll, megépül Magyarország amíg épen, egészen él a magyar lélekben. Minden ellenségünk felett előbb-utóbb győzelemre jutunk, fölénybe kerülünk, amíg mi az igazságot küzdünk igaz fegyverekkel az ő rabló szándékaikkal és aljas eszközeikkel szemben. Magyar élet addig van, míg van értékben gazdag magyar lélek. A magyar lélek pedig addig gazdag, amíg Istentől nyer állandó ihletést, s Krisztustól tanul mély vallásosságot, vitézséget, hősiességet, szentséget, eszményiséget és valóságérzéklet. A magyar életben azért hiszünk, mert hiszünk a magyar lélek épségében, a magyar lélek teremtőjében és megváltójában.

Dr Enyedy Andor püspök végül még néhány közvetlen, meleg szóval köszönetet mondott a nagyszámu közönségnek, különösen pedig a katolikus egyház képviselőinek az ünnepi esten való megjelenésükért.

Dullien Klára káprázatos hegedűjátéka, ifj. Szász Károly nemesvéréti vallásos, hazafias költészete, előadásának drámai ereje és Koréh Endre fölényes énekművészete gazdagította ezután a közönséget a magasabb, tisztultabb művészi élvezet élmenyével, majd Csernák Béla református lelkipásztor mondotta el záróbeszédét vitéz Törs Tibor helyett akit váratlan megbetegedése akadályozott abban, hogy a meghívásnak eleget tegyen. Köszönetet mondott dr Enyedy Andor püspöknek, dr Tasnádi Nagy Andrásnak, valamint az előadóművészeknek az ünnepi esten való részvételükért s Nagyvárad magyar társadalmának azért, hogy a hívó szót megértette s lehetővé tette, hogy a multheti ünnepségeket ezen a héten folytathatták s ünnepi lélekkel örvendezhettek azoknak az örök értékeknek, amelyeket az Isten a magyar lélekben helyezett el.

A meleg, bensőséges és magasszínvonalu ünnepi est műsorát a „Szózat” zárta be, a Református- és a Luther-kör egyesített énekkarának előadásában.

Schuster ezredes volt német konzul magas német kitüntetése

Hitler német vezér és kancellár Schuster ezredes, volt nagyvárad német konzulnak a Német Birodalom érdekei képviseletében szerzett érdemei elismeréséül a Német Sas Rendnek II. osztályu érdemkeresztjét adományozta. Ezt a magas kitüntetést Lurtz Eduard nagyvárad német konzul Schuster ezredesnek az itteni német kolónia által e hó 16-án a német otthonban rendezett bajtársestjén adta át.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

A kormányzó pár a budapesti virágkiállításon. Budapestről jelentik: (MTI) Szombaton délután a Főméltóságú kormányzó pár meglátogatta a virágkiállítást. A Főméltóságú pár hosszasan időzött a kiállításon és legmagasabb elismerését fejezte ki az ott látottak felett.

ÖTSZÁZNÁL TÖBB HALOTTJA VAN AZ ECUADORI FÖLDRENGÉSNEK. Santiago di Chileből jelentik (MTI). A NTL. jelenti: Quitoból érkezett jelentés szerint Ecuadorban a földrengés okozta károk sokkal súlyosabbak, mint az első jelentések után gondolni lehetett. Attól tartanak, hogy a halottak száma az ötszázat is meghaladja. Eddig mindössze 115 holttestet sikerült kiemelni a romok közül. Az ország heleijében is nagy anyagi károk keletkeztek. Rio-Chico, Muiene és Bellavista falvak teljesen elpusztultak.

Vizsgálat indult a „földrengéstálló” ecuadori paloták összeomlása ügyében. Buenos-Airesből jelentik: (MTI) Quitói jelentés szerint az ecuadori végzetes földrengésnek váratlanul utóregése támadt. A kormány vizsgálatot rendelt el annak tisztázására, hogy a földrengést állónak mondott vasbetonépületek miért dőltek össze. Egy belga mérnököt letartóztattak és több építkezési vállalkozó ellen elfogatási parancsot adtak ki.

K. VASSY S.
 Nagyvárad, Hlatky Endre-u. 19. sz.
**óra és ékszer javító
 műhely**
 Svájci órák nagy választékban.

Deportáltak száz hondurái németet. Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Hondurasban száz német alattvalót deportáltak. Az ott élő németek ismertebb tagjairól van szó. Feltételezhető, hogy a német alattvalókat egy északamerikai gyűjtőtáborba viszik.

ADAGOLJÁK A DOHÁNYT SVÉD ORSZÁGBAN. Stockholmból jelentik (MTI). Az OFI jelenti: Junius 1-től kezdve Svédországban életbeléptetik a dohány-fejadagrendszert. Férfiak naponta 10, nők naponta 5 cigarettát kaphatnak.

Súlyos szén- és gabonahiány Irországhban. Dublinból jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Irországhban komoly aggodalmat keltett a szénhiány. A északkeletet csaknem teljes egészében Angliából hozták be és jelenleg a szállítást erősen csökkentették. A vonatkozkedést is jelentősen korlátozták. Újabb korlátozások várhatók a villany- és gázszolgáltatás terén is. Élelmiszeri szempontból főleg a gabonahiány súlyos.

Keresztény nő, kész divatruhákat és kosztümöket
Földessy Sándorné
nődivat üzletéből vásárol
 Megrendeléseket elvállalok
 hozott anyagokból.

Mexikóban megtiltották az európaiak bevándorlását. Madridból jelentik: (MTI) Mint Mexico-Cityből jelentik, a kormány törvényt hozott, amelyben a további intézkedésig megtiltja az európaiak bevándorlását. A mexikói vörös spanyolok bizottsága minden követ megmozdít, hogy ezt a törvényt megmátsák.

RENDELET A SZAPPAN BEJELTÉSÉRŐL ÉS FORGALMÁRÓL. Rendelet jelent meg a Hivatalos Lapban a szappan és a mosószert, pipere- és borotvaszappan forgalmának szabályozása tárgyában. A rendeletet legközelebbi számunkban kimerítően és részletesen ismertetjük.

Pályázat a tüdővész elleni küzdelmet szolgáló plakátokra. A Tuberkulózis-Elleni Országos Szövetség pályázatot írt ki a tüdővész elleni küzdelmet szolgáló, oktató irányzatú, szemléltető és a gyermekek részére is jól megérthető plakát és számolócedula rajzokra, valamint azok szövegére. A szövegrész 2-4 jól rimelő, magyaros, patingó, könnyen megjegyezhető verssorból álljon, amely világosan és érthetően szolgálja a propagandisztikus célt és magyarázza a képet. Junius 15-ig lehet benyújtani a pályaműveket a Szövetséghez, amely több díjat tűzött ki a legötletesebb rajzok és szövegek jutalmazására. (Magy. Tud.)

EMLEKMŰVET AVATTAK A HŐSI HALOTT ORVOSOK EMLÉKRE. A MOT jelenti: Az első világháborúban hősi halált halt orvosok emlékének megörökítésére vasárnap emlékművet avattak fel Budapesten.

A nagyváradi Hegyközség hegybírói hivatala értesíti a szőlőtulajdonosokat, hogy a rézgalic jegyek átvételé végett a hegybírói hivatalban, 1942. június 1-ig feltétlenül megjelenjen szíveskedjenek. Nagyvárad, 1942. május 18. Orbán sk. hegybíró.

MUSSOLINI EGYHETES SZEMLEUTJA SZARDINIÁBAN. Rómából jelentik (MTI). A Stefani jelenti: A Duce hatnapos tartózkodásra Szardíniába utazott. Utjára május 10-én indult el és sorra látogatta a nagyobb városokat és községeket. A lakosság mindenütt lelkesedéssel ünnepelte. Az utazás során meglátogatott több katonai alakulatot és Garibaldi sírját. A Duce szombaton tért vissza renülően Rómába.

Pályázatot hirdettek a debreceni tudományegyetem büntetőjogi tanszékére. A Magyar Tudósító jelenti: A hivatalos lap közli a vallás- és közoktatásügyi miniszter pályázati hirdetményét, a debreceni Tisza István Tudományegyetem jogi- és államtudományi karán megüresedett magyar büntetőjogi és büntető eljárásjogi tanszék betöltésére. A pályázatot május 30-ig kell benyújtani.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA 102-İK ÜNNEPÉLYES KÖZGYŰLÉSE. A MOT. jelenti: A Magyar Tudományos Akadémia vasárnap tartotta 102-ik ünnepélyes közgyűlését, amelyen megjelent Magyarország kormányzója a Főméltóságú Asszonnyal. József királyi herceg elnöki megnyitójában Körösi-Csoma Sándorról emlékezett meg. Voinovics Géza a főtűkari jelentést terjesztette be, majd Herczeg Ferenc olvasott fel. Végül Kornisz Gyula tartott mélyenszántó előadást.

Korona Filmszínházban
 Hétfőtől a legbájosabb magyar film
Az édes mostoha
 Páger, a kis Pécsy Gizi, Tasnády, Vaszary, Mály, Gózon.

Borzalmas szerencsétlenség történt Mezőtelegden. Nagyvárad. Saját tud. Nem mindennapi szerencsétlenség történt Mezőtelegden. Sós János 21 éves napszámos fiú virtusból felmászott a mezőtelegdi gyár 65 méter magas kéményére s annak száját körülsétálta. Amikor lefelé készült, hirtelen megszédült, elvesztette egyensúlyát és a kéménybezuhanat. A szerencsétlen fiatalembert teljesen összetört tagokkal találták meg barátai. A szörnyű tragédia nagy megdöbbenést keltett meggyezerte.

Tanfolyami segély nők részére. Tíz szegénysorsú leány, illetve aszszony tandíjmentesen látogathatja a most indult állami háztartási tanfolyamot. A tanfolyamra jelentkezők segélyben részesülnek, hogy így ingyenesen látogathassák a tanfolyamot és azon ingyenes étkezésben részesülhessenek. Beiratkozásokra a Szilágyi Dezső-utca 26. szám alatt működő állami háztartási tanfolyam vezetőségénél lehet jelentkezni. Felvétel a jelentkezés sorrendje szerint történik.

„Dolgozzék mindenki, hogy munkájával hozzájáruljon a győzelem kivívásához”

Szász Lajos államtitkár beszéde a kecskeméti Manszgyűlésen

Kecskemétről jelentik: (MTI) A Darányi Kálmán Diákház országos bizottsága szombaton este Kecskeméten a városi színházban ünnepélyt rendezett, amelyen megjelent a város társadalmának színeje. Az ünnepélyen Szász Lajos államtitkár beszédet mondott. Mindenekelőtt idézte Darányi Kálmán emlékét.

— Nekünk, magyaroknak — mondotta — különös indokunk van a maihoz hasonló ünnepély rendezésére. Az ilyen ünnepségek kifejezésre juttatják a magyarság egységét. Kifejezésre juttatják a magyarság egységes felfogását a háború célját illetően, másrészt kifejezésre juttatják a katonaság és a polgári társadalom egységét. A világháborút követő szomorú időkben a liberális világ guzba kötötte kezünket. A nemzet azonban megteremtette a magyar honvédséget, amelynek jelentékeny része ma már a bolsevizmus ellen harcol. Itthon pedig dühörög a munka. Megfeszített erővel dolgozik a nemzet. Dolgozzék mindenki, hogy munkájával segítsen kivívni a diadalt — fejezte be beszédét Szász Lajos államtitkár.

Méltó emléket akkor állítunk neki — mondotta — ha a magyar ifjúságnak otthont adunk, mert övé a jövő. Az ifjúságnak magyarnak kell lennie mindig, mindentől és minden körülmények közt.

Szász Lajos a kecskeméti Manszgyűlésen is beszélt. Hódolattal emlékezett meg a hősihalottakról, az özvegyekről és árvákról.

Elkészült a kötelező orvosi nyugdíjbiztosítás kamarai tervezete

A Budapesti Orvosi Kamara megalkulása óta felszinen tartja az általános kötelező nyugdíjbiztosítás kérdését. Hoessas előkészítés után végre elkészült az erre vonatkozó kamarai tervezet, amely a kötelező nyugdíjbiztosítás alapját az orvosi kar egyes csoportjainak különösen nehéz anyagi helyzetére való tekintettel egészen alacsony évi 1200 pengő összegben kívánja megállapítani. Sok vitára adott alkalmat a meglévő Országos Orvosi Nyugdíjintézet sorsa. Hosszas megfontolás után a kamara választmánya arra a meggyőződésre jutott, hogy az általános kötelező orvosi nyugdíjbiztosítás és jóléti intézményének megteremtésére hivatott országos nyugdíjintézménynek és a meglévő intézetnek egybe kell olvadniuk. Természetesen az új intézményben a meglévő intézet tagjai szerzett jogainak és vagyonának csorbítatlanul meg kell maradniuk. Az új intézményben a belépési korhatárt 50 évben állapítanak meg. A

tervezet szerint a megállapítandó intézet az ország összes orvosainak öregégi és rokkantsági biztosítást, az özvegyeknek és árváknak ellátást, azonkívül temetkezési segélyt, betegségi segélyt és kölcsönöket nyújtana. Tagja lenne minden 50 éven aluli orvoskamara tag. A tagok évi 1200 pengő minimális nyugdíjalappal lépnének be akkor is, ha másutt nyugellátásuk van. A tagsági járulék a biztosított összegnek egy bizonyos százaléka. Rokkanttá válás nélkül fennáll a tag nyugdíjigénye, ha a 35 biztosítási évet betöltött, vagy 60. életévét betöltötte. Ha tíz betöltött biztosítási év letelte után rokkanttá válik, a nyugdíjalap 40 százalékának megfelelő nyugdíjat kap, amely minden további év után 2.4 százalékkal emelkedik. A nőtag férfözvegyének csak akkor van igénye nyugdíjra, ha beigazolja, hogy keresésképtelen, vagyontalan és felesége tartotta el. (Magy. Tud.)

SPORT

Gyönyörű játékkal hengerelte le diósgyőri ellenfelét a NAC

4:0 (2:0)

Ideális futhallidőben gyülekezett a közel 5000 főnyi közönség s már a NAC és MAV törpék mérkőzésére nagy nézősereg zajongott az Erzsébet-ligeti pályán. Bizakodó várakozással néztek a „főmérkőzés elé, de általában csak 2 gólos győzelmet jósoltak a NAC-nak.

A csapatok a következő összeállításban álltak fel:

DIMÁVAG: Kádolyi — Sós. Felföldi — vitéz Bohus, Turán, Bartha — Füzér, Kertész, Penderi, Fazekas, Turbék.

RÁDIÓ

Kedd, május 19.

- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek
10.15 vitéz Kolozsvári-Borosa Mihály, az Országos Sajtókamara elnöke köszönti Debrecen városát.
10.45 Magyar Imre lemezek.
11.20 A debreceni Boockai István 11. hajduzred fuvózenekara a Dér-térről.
12.00 Harangszó a debreceni nagytemplomból.
12.10 Kölcsey Sándor dr. debreceni polgármester előadása.
12.16 „A debreceni repülő ifjúság”.
12.50 „Látogatás a Tisza István Tudomány Egyetemen”.
13.30 „Honvédeink üzennek”. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 „A debreceni civis”. Csobán Endre városi főlevéltáros előadása.
14.10 „A debreceni kézművesek”.
15.20 „A 400 éves debreceni Kollégium”. Kállay Kálmán dr., a kollégium igazgatója, egyetemi rektor előadása.
15.30 „Látogatás a debreceni református kollégiumban”.
16.10 „A debreceni református kollégiumi Kántus hangversenye”. Közben: „Amikor kollégiumi diák voltam”. Szabó Lőrinc előadása.
17.15 „Debrecen, az iskolák városa”. Makkai Sándor dr. egyetemi tanár előadása.
17.30 A debreceni városi dalegyet.
17.55 „A debreceni Déry-muzeum”.
18.20 Munkácsy „Ecce Homo”-ja előtt a debreceni Déry-muzeumban. Sőregi János dr. muzeumi igazgató előadása zenekari kísérettel.
18.35 „A magyar ló”. Közvetítés a debreceni állami Mentelepről.
19.20 „Hangképek a Hortobágyról”.
20.10 „Debreceni magyar muzsa”. Költők és művészek.
Közben: „A debreceni ember”. Móricz Zsigmond előadása.
22.10 Burai Zsiga és cigányzenekara muzsikál a Hortobágyi csárdából.
22.40 Rákosi-Horváth tánczenekara játszik a debreceni Arany Bikaszálló fehérszalonjából.
23.00 Magyar Gyula és Jóska cigányzenekara.
0.15 „Üzen az útnak”. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

NAC: Solymosi — Molnár, Domján — Perényi, Juhász, Deményi — Kovács II., Szöllősi, Sárvári, Bodola, Tóth III.

A diósgyőriek kezdenek s azonnal támadnak is. A 14. percben Juhász viszi a labdát, előbb Penderin, majd Turánon verekzi át magát s végül is Tóth III.-hoz gurít a szélső beível, a magas labda átszál Károlyn s mire megfordul, Sárvári mellette a hálóba segíti a labdát. 1:0.

A 24. percben Sárvári remekül teszi ki Tóth III.-t, Matyi Sós mellett bekenyereg, magasan átmemel Kovács II.-hoz, akin rajta van Felföldi, a szélső mellel magaelé teszi a bőrt, lövésébe Károlyi belevetődéssel szől bele és oda a hatalmas helyzet.

A harminctödik percben Deményi Tóth III.-hoz ad, a szélső átvereksz magát Sós, lövése alig kerül el a hálót. Egy perc múlva Szöllősi szép átadást küld Bodolához, Dudus fejfel magaelétesz, Károlyi kifut, Bodola átemel rajta s a labda centiméterekkel kerül el a kapu száját.

A 40-ik percben Juhász szabadrugást végez. Előreívelő labdáját vitéz Bohus Sárvári elé fejele s a középcsatár szép lövése alig csuszik el a kapu mellett. Egy perccel később Kovács II. kapja a labdát, átível Bodolához, Károly kifut, Dudus azonban most már nem véti el a kaput. 2:0.

Fordulás után újra NAC támadások vezetnek be a játékot, a diósgyőriek azonban nagyszerűen állják a sarat mindaddig, amíg a 10. percben fel nem forgatják csapatukat. Vitéz Bohus lesz a középcsatár, Füzér jobbösszekötő, Penderi megy ki a szélre, míg Bohus helyére Kertész megy hátra. A 16. percben gölt is ér el a NAC. Bodola jobbra ad ki, a labda a földről felpattan és a kifutó Károlyi feje felett Kovács II. elé kerül s a szélső a hálóbafejele. (3:0.) A 18. percben Szöllősi—Bodola—Tóth III.

a labda útja s a szélső nagy kapufát rug. Ezután több meleg helyzet adódik, azonban a csatársor szép lövése közül egy sem találja meg az utat a kapuba. A 29. percben Sárvári hátul a kapunak remek hátrahúzást csinál s majdnem gól is lesz belőle. Ugyanezt megismétli két perc múlva. Egyre jobban kidomborodik a váradiai fölénye s ha próbálkoznak is a vendégek, Molnárral az élén védelmünk semlegesíti. Közvetlen a befejezés előtt esik a negyedik gól, amikor Bodola meredek passzára Sós, Sárvári és Tóth III. egyszerre startol. Tóth eléri a labdát, Károlyi kifut s a szélső jobbal mellette a hálóba vágja a bőrt. A 45. percben nagy helyzet adódik a diósgyőri kapu előtt, azonban a zöldfehérek elfelületeskedik. Szögletarány: 9:2 (3:2) a NAC javára.

Mérkőzés után felkerestük a fiukat az öltözőben. Csupa boldogság ez a fáradtságtól agyonizdadt győztes csapat. Nagy zaj, vígság tölti be az egész szobát. Általában meg vannak elégedve a eredménnyel, csak a közönség egy része ellen esik sok kifogás. Bizonyos elemek uszítására egyesek olyan kifejezéseket használnak a játéktekvezők ellen és az olykor hibát vétő játékosokkal szemben is, hogy az csak kedvét szegheti a legjobb szándéku sportembernek is.

Az eredményre vonatkozóan Bodola így nyilatkozik: A mutatott formák alapján megérdemelt és igazságos a győzelmünk.

Tóth Matyi: Jó kis csapat ez a Diómvag, sportszerű mérkőzés volt, több góllal is győzhettünk volna.

Emődy játéktekvező: Könnyű volt vezetni a fegyelmezett játékosokat, de a közönség egyrésze nem méltó a nagy hírű NAC-hoz. Még két karszalagos rendezőt is figyelmeztetni kellett illetlen magatartásuk miatt.

Jeney Rezső, NAC elnök: Jó mérkőzés volt, de még nem adták ki a fiuk az igazi formát. Kár, hogy a látó talaju pályát agyongázoltatják 15—20 néző előtt játszó kis csapatokkal, akkor, amikor a NAC-nak kétkapus edzést sem engedélyeznek rajta. (K.)

Uj kerékpárok részletre is, javítások olcsón **JAKAB műszerésznél** Kossuth-u. 5 Tel. 23-30.

SZINHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— Fényes Aliz felléptével a **Tábornok** a színházban.

— **Boronkay lányok**, az idény legnagyobb sikerű operett újdonsága ma, hétfőn este az Iskolánküüli Népművelési Bizottság rendezésében kerül színre.

— Fényes Aliz, a budapesti Vigaszínház művésznője kedden, szerdán és csütörtökön este Zilahy Lajos legidősebb színművében a Tábornokban vendégszerepel a színházban. Vendégjátékai iránt városzerte óriási érdeklődés szivánul meg, s az elővételi pénztár szinte ostrom alatt áll a jegyekért. Mérsékelttel felemelt hely-

árak. Legdrágább jegy 4.50 P.

— Fényes Aliz csütörtökön délután 4 órai kezdettel Bókay János: Hazudj nekem nagyszerű vigjáték-újdonság női főszerepét játssza el. Rendes hely-árak. Jegyek elővételnél már kaphatók.

HETI MŰSOR:

Hétfőn este: **Boronkay lányok.**

Kedden este: **Tábornok** (Fényes Aliz)

Szerdán este: **Tábornok** (Fényes Aliz).

Csütörtökön délután 4 órakor: **Hazudj nekem** (Fényes Aliz.)

Csütörtökön este: **Tábornok.**

Fényes Aliz használ-
tárak. Legdrágább jegy 4.50 P.

MOLNÁR

használtruha üzletében
Bémer-tér 1 (udvarban).
Hívásra házhoz jövök

APRÓHIRDETÉSEK

Különféle

Szoba-konyhás lakást keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Felhívom a nagyváradi és környéki lakosságot figyelmémet, hogy Gilányi-utca 93. szám alatt volt paprikamalicmba mindenféle gyógynövényeket legmagasabb napi áron úgy szárazon, mint nyersen vásárolok, ezidőszárint érdekel: pástortáska, kanálfü, vadárvácska, keskenyutifü, fehérürömlevél, csipőscsalánlevél, szikfűvirág 444

Üzlet berendezést pulddal keresek. Frenzel, Szent János-u. 48. 445

SZÉP, keveset használt mély gyerekkocsi eladó. Petőfi-utca 17.

Kombinált szekrény, diófából, kétszemélyes rekamer, asztal, székek, olcsón eladó. Liszt Ferenc tizenkilenc. 436

Modern konyhabutor, iratszekerények nagy asztal, székek, mosdószekerény tükörrel, olcsón eladók. Hétköznap 2 óra, ajtó 5. Szacsavay-u. 11. ajtó 5. 434

VENDÉGLŐPULT jégszekerényvel, vízcappal, bortörtővel, jókarban eladó **Nánássy vendéglős, színháznál.** 430

Eladó lemezolló és kétkerekű rugós kézikocsi, Nilgesz-telep, Toborzó-utca 3 Csuzi. 396

Raktárhelyiségek kiadók. Gillányi-utca 93. szám.

Fiatal, egészséges nő, szoptatós dandának ajánlkozik. Erdeklődni lenet September 6-u. 71. 446

Jó menetű keresztyény kereskedelmi vállalat keres üzletkeret bővítéséhez közreműködő vagy csendes társat 20—35.000 pengő tőkével. Ajánlatokat a kiadóba „Aru és ingatlan fedezet” jellegére. 429

5—10.000 pengő pénzkölcsönt keresek bevezetett konkurrensmentes állandó fix üzlethez magas haszon részesedéssel. Mikszáth Kálmán-utca 30. ajtó 2. 441

Forgalmas helyen üzemben lévő 2 kemencés pékség sürgősen átadó. Cim: Rudolf Mosse hirdetőirodában, Bazár-épület 439

Panzió a bihari hegyekben keresztyény családnak nérbeadó. Cim a kiadóban 420

Allást keres gimnáziumi érettségit végzett, 20 éves római katolikus valású leány irodai állást keres. Gyorsír, gépir és a könyveléshez is ért. Cimet a kiadóhivatalba „Sürgős” jellegére. 447

Öskeresztyény felső kereskedelmi érettségivel irodai munkában elhelyezkedést keres. Cimeket a kiadóba. 442

Allást keres 4 középiskolát végzett, református, 20 éves fiatalember, 2 éves közigazgatási gyakorlattal, gépir. „Elsőjeig” jellegére. Cimet a kiadóhivatalba. 448

KERESKEDELMIT végzett leány délelőttre irodai alkalmazást keres. Cimet a kiadóba kér.

Kiszolgálólánynak üzletbe vagy cukrászdába ajánlkozom. Cimet a kiadóba kérek 404

Egy női cipőjegyvet találtak. Igazolttulajdonosa átvetheti a lap kiadóhivatalában. 423

KIADÓTULAJDONOS:
SVENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.